

Teh par vinarjev lahko vsakdo plača! Zato pa dobi tudi dobro čitivo, ki služi njemu in njegovi družini.

Prosimo tedaj vse naše somišljenike ter prijatelje, da se čimpreje naročijo na

„Štajerčev kmetijski koledar“.

Posiljal se bode ali proti naprej-plačilu ali pa po poštnem povzetju.

Obenem opozarjamo naše trgovce in obrtnike na važnost

inzeratov

v našem koledarju. Inzerati se prav po ceni računijo in kdor je lansko leto inzeriral, ta boče gotovo to tudi letos storil.

Vsi na delo

tedaj za naš kmetijski napredni koledar.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Šolski začetek v Ptujju. V Ptujju prične šolsko leto 1908/9 s 16. septembrom 1908. Vse novo vstopivše učence se bode vpisalo dne 15. septembra od 8. do 11. ure v dotični šolski kanceliji. Stariši teh otrok imajo doprinesiti krstni list, spričevalo o stavljnih kozah. Otroci iz tujih šolskih okrožij se vpisujejo v ponedelk, 14. sept. 1908 od 8 do 11. ure. Ako se sprejmejo, se ima plačati 12 K šolnine takoj pri blagajni mestnega urada. Dne 16. t. m. ob 8. uri se vrši v mestni cerkvi za vse otroke prva šolska maša.

Šolski začetek v Mariboru. Na mariborskih javnih ljudskih in meščanskih šolah se sprejema učence za l. 1908/09 dne 15. t. m. od 8 do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Za tuje ne v mestu domače otroke se ima plačati letno šolnino 16 kron.

Sentrupertski kaplan Anton Penič, ki je doma po njegovih svetih, resničnih besedah pred tem ne Dobrnem na Kr., pred onim iz Cirkelja na Kr., pred tretjim iz Sv. Križa na Kr., pred četrtim iz Peračice na Kr., pred petim iz Kranja na Kr. in tako dalje, si smatra za svojo največjo nalogo naduč. Fr. Zupančič metati polena pod noge kjer in kakor more. S kakimi sredstvi deluje, je pokazala sodnijska obravnava v Laškem trgu dne 14. avgusta t. l. Zazelelo se je kaplana prigospodariti nadučitelju sodnijsko obsodbo, ker mu je predbacival ta pri neki priliki potencirano lažnjivosti. Baje je ponudil sodnji 150 prič, ki naj bi izpričale, da on ni „potencirani lažnjivec.“ Kljubu temu je dokazal nadučitelj po preteku petkratne sodnijske tozadevne obravnave, da je kaplan Anton Penič „potencirano lagal“ ker je tajil besede, katere je govoril pred več nego 300 ljudmi na javnem shodu. Vsled tega je bil naduč. popolnoma oproščen, kaplan pa obsojen v ogromne še narasle stroške. Župnik Anton Mojžiček, kateremu je nadučitelj tudi že dvakrat javno, enkrat v pričo njega predbacival lažnjivost, je bil pametnejši in volil izmed dveh rajši manjšo blamažo ter opustil tožbo radi tega. Tega moža stanejo dosti itak druge tožbe. Se ljubljanskim odvornikom pošilja kar po 80 K naenkrat. Res fine pomočnike pri vzgoji mladine ima učiteljstvo po deželi.

Cerkev in krčma. Že opetovano smo poročali o sramotnem dejstvu, da se pečajo v slovenjgraškemu okraju gotovi duhovniki z gostilniškim obrtom. Katoliški duhovnik — kelner, to je pač preveč. Temu škandalu se je hotelo na ta način odpomoči, da se je koncesijo vzelo na ime mežnarja. V sv. Martinu pri Slovenjgradcu je zahtevalo cerkveno predstojništvo gostilniško koncesijo. Občina je bila samoumevno proti temu. Ali čudom čuda, okrajno glavarstvo je koncesijo dovolilo. Seveda gre pritožba naprej. Dotična hiša je namreč povsem neprimerna za gostilno. Spodaj v hiši je le ena soba, v kateri kraljuje mežnar z množičevilno svojo družino. Pod to sobo je svinjski hlev, poleg sobe pa hlev za govedo. Gostilniška soba bi stala torej v neposredni dotiki s hlevi. Gnojnica bi prijetno dišala v kuhinjo... Sploh pa je vprašanje, ali ima cerkveno predstojništvo kot tako pravico, peljati krčmo. Ali so tisti, ki so prošnjo podpisali, sploh od ordinarijata potrjeni? Resnica je, da je n. p. cerkveni kjučar Prišnik na občinski seji

sam proti koncesiji glasoval. Cerkevna oblast, kje si??? Ali bodejo farji res po gostilnah glažepomivali...

Novice iz Trbovelj. Piše se nam: V Trbovljah so dne 5. kimoveca t. l. orožniki zaprili upokojenega rudarja Janeza Lenarda, rojenega 1852. l. v sv. Vid pri Grobelnem. Imenovan je kriv oskrumbe in posilstva nečistosti nad 12-letno deklico, kakor tudi nečistosti zoper naravo storjeno na živalih. (kokoših), katero hudo delstvo je tudi sam orožnikom pri aretaciji obstal. Lenard je znani pijančevanju udani človek. — Dne 6. kimoveca t. l. okrog 10 ure ponoči, je nastal prepir med delavci pri predoru ob Savi. (Savestolu) v Trbovljah in sicer: med Janezom Mugerlom, rojen 1875. l. in Italijansko pristojen, in Martinom Pepelnakom; nakar je Mugerle Pepelnaka začel z bikovko pretepavati; ko je jih hotel Franc Povše pomiriti, šel je Mugerle v svoje stanovanje v kovček po okrog 40 cm. dolgi kuhinjski nož in začel proti Polšetu mahati, nakar je Povšetu prizadjal tri težke telesne poškodbe. — Ravno v istem času vnel se je prepir ne daleč od zgoraj imenovanega pretepa, tudi med delavci predora, namreč med štirimi Hrvati, in enim Italianom in sicer: med Ilias Koroba, Štefan Milič, Janez Čutič in Matevž Bajan, dalje z Italianom Avguštinom Grudnom. Omenjeni štirje Hrvatje so Grudna na tla podeli, začeli po njemu hoditi, ga pretepavati, mu pri tem več reber zlomili, in ga težko telesno poškodovali, da je na mestu obležal. Ko je na to takoj prišla orožniška patrolja, našla je le poškodovance, a storile so od obel tepežov takoj pobegnili. Po celonočnem marljivem in vestnem iskanju orožniške patrolje, se jih je posrečilo drugo jutro vseh pet storilcev z Marijo Sever, katera je z Mugerlom skupaj živela dobiti. Konečno so orožniki tudi njo aretirali, in vsih šest c. kr. okrajnemu sodišču v Laškem trgu izročili. Poškodovana Povše in Grudna, bila sta na ukaz orožniške patrolje takoj v tukajšnjo rudarsko bolnišnico odposlana. — Ravno istega dne okrog 10. ure po noči je šel na svoje stanovanje v Bevsko pri Trbovljah, Bodimir Peter, 27. letni, samski pri predoru ob Savi (Savestolu) delavec. Kakor je sam izpovedal, da ga je med potjo srečalo šest mu nepoznanih možkih oseb, začnejo ga nekaj z besedami psovati, nakar je eden izmed nepoznanih ustrelil z samokresom proti Bodimiru, in mu iz krogle desno nogo pod kolonom popolnemu prestrelil. Poškodovanec leži v tukajšnji rudarski bolnišnici. Storilca pa tukajšnjo orožništvo brzo in marljivo skuša izslediti.

Proti g. Schütz-u v sv. Trojici lažejo in obrekujejo prvaški listi v zadnjem času prav nesramno. Mož ni ničesar zakrivil. Nasprotno, spravlil je mnogo denarja med ljudi in koristil neprecenljivo celemu okraju. Ali vpogniti se ne da v jarem prvaštva. Fej lažnikom! Mi pa bomo priporočali povsodi izvrstno slatino gosp. Schütza!

Umrl je v Ptujju 78-letni g. F. Wessiag. Bil je splošno znani, napredni in pošteni mož, ki je služil v regimentu Kinsky l. 1848 in 49 ter se bojeval pod Radetzkytom. Zemlja mu bohi lahka!

Letni in živinski sejmi na Štajerskem. (Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, z dvema zvezdicama (***) pomenijo letni in živinski sejmi.) Dne 12. septembra pri Sv. Petru** okr. Gornja Radgona; na Crkvenjaku** okr. Št. Lenart v Slov. gor. Dne 14. septembra v Globokem** okr. Kozje; v Braslovčah** okr. Vrankso; v Vitanju*, okr. Konjica; v Šmarju pri Jelsah**; v Mezirju** okr. Gornji grad; v Loku** okr. Laško; v Petrovčah*, okr. Celje; v Ivnicah**; pri St. Janžu** okr. Slovenji Gradec; v Rušah** okr. Maribor; v Rogatecu**; pri Sv. Ani** okr. Cmurek; v Spodnjem Dravogradu** okr. Slovenji Gradec. Dne 15. septembra v Ormužu (svinjski sejem); v Dobrovi*, okr. Brežice; v Zdolah** okr. Brežice; v Arvežu (sejem z drobnico), v Ljutomeru**. Dne 16. septembra na Ptujju (sejem s konji, govodi in ššetarji). Dne 17. septembra na Bregu pri Ptujju (Svinjski sejem); v Kapelah** okr. Brežice; v Gradcu*. Dne 21. septembra pr. Sv. Juriju** okr. Celje; na Laškem**; v Framu** okr. Maribor; v Lučah** okr. Arvež; na Gornji Polj-

skavi*, okr. Slovenja Bistrica; v Ormužu, v Podsedri** okr. Kozje. Dne 22. septembra v Ormužu (svinjski sejem).

Svinjski sejem v Ptujju dne 9. t. m. je bil dober. Prignalo se je 704 prašičev. Cene so bile prav izvrstne. Prihodnji mesečni živinski in svinjski sejem se vrši dne 16. septembra.

Sušal Listu „Marburger Zeitung“ se piše: Neumornemu delu drž. posl. g. V. Malik se je posrečilo, da je pridobil od poljedelskega ministerstva večjo svoto podpore, s katero se bode napravilo sušilnice za jabolčne tropine. Te jabolčne tropine so izvrstno krmilno sredstvo ne samo za svinje, temveč tudi za govedo. Njih redilna vrednost presega ono krmilne slame in je ednaka redilni vrednosti mrve. Kisle tropine seveda niso rabljive in sploh je tropine težko obdržati in konzervirati. Zato se jabolčne tropine doslej tudi še ni posebno za krmo rabilo. Ureditev in ustanovitev sušilnice za jabolčne tropine se je oddalo zadrgu za porabo sadja v Mariboru in se bodejo dela v najkrajšem času izvršila. Ne ta način se bode odpomagalo letošnjemu pomanjkanju krme vsaj deloma. V drugem oziru obstoji upanje, da se v prihodnjih časih ne bode zavrglo tisoče meterskih centov tega tako vrednega krmilnega sredstva. Polagoma se bodejo tudi kmetje skrbile cene sušilnice. Imenovani poslanec Malik je pač hvalevredno delal za po suši prizadete kmete. Ploj pa je spal...

Poštenjak. Delavec Stelzel v Št. Ilju je našel na cesti ovitek z več 100 kronami. Oddal je denar takoj lastniku, ki je dal poštenjaku 30 kron odškodnine.

Požigalec. V Sv. Jakobu sl. gor. je zažgal neki neznan zločinec žitje posestnika Knuplescha. Lepe razmere! Orožnik g. Pur je lopova dobil in zaprl.

Našel je učitelj g. Čech v Ptujju v svojem vrtu pri rigolanju starodavni otroški grob.

Požar. Gorelo je v hlevih bratov Reiser v Pekarjih pri Mariboru. Mariborska požarna bramba je pod poljstvom g. Ratzek ogenj zaдушila. Vendar pa je mnogo krme pogorelo, tako da je škode za 10.000 kron. Prišle so tudi požarne brambe iz Rodvine, Rosvajna in Pobrežja.

Iz Koroškega.

Celovski občinski svet je sklenil, da nakupi tamošnjo tramvaj za 165.000 kron.

Strela udarila je v Stokenboiu v neko smreko, pod katero je bilo 6 ovac. Vse ovce so bile mrtve.

Ustrelil je 20 letni Reiter v Steinfeldu 78 letnega vžitkarja Kischen, to pa ne nalašč, temveč slučajno. Vsekakor naj se mladi ljudje ne igrajo o puškami.

Šolski začetek. Na ljudskih šolah v Celovcu se bodejo vpisovali otroci 13., 14. in 15. septembra od 9. do 12. ure dopoldne. Šolsko leto se otvori 16. septembra z božjo službo.

Najdla je g. Genovefa Edlinger v Raplahu denarnico z 2340 K. Izgubil jo je neki Reinberger. Poštena najditeljica je izročila denar oblast.

Utonila je v Wolfsbergu 6 letna Leopoldina Frühberger. Mrliča še niso našli.

Po svetu.

Velikanska goba. V Št. Vidu pri Ljubljani so našli otroci jedilno gobo, ki je bila 19 centimetrov visoko, zgoraj pa v sredini čez 1 meter široka. Ta je pač redki slučaj.

Črnuh! V Lastebana na italijanski meji so zaprili duhovnika zaradi špijonaže in žaljenja veličanstva.

Morilec dehanta v Vipavi, neki Pangerc, je bil obsojen na vislice. Mož je pa jetičen in ni pričakovati, da bi izvršitev sodbe doživel.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarjevega jubileja posebne poštne marke. Mi prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki že rabljene te poštne znamke. Za veliko število teh znamk dobimo gotovo svoto denarja, ki se bode porabila v napredne šolske namene. Nabirajte torej jubilejske marke in pošljite jih uredništvu „Štajerca“.